

Plymouth, Pa. 20 Grūdžio.

Jau pirmiaus praneszeme apie busepti suskaityma liau dies Suvienytose Valstijose ateinancziame mete, kas atsiliks nu 1 iki 15 Berzelio. Mes, lietuviai, jau nu dabar turime prie to rengtisi, aiskinti ta nesuprantantiems savo broliams, kad atėjus enumeratoriui pasisakytu lietuviais esą, o ne lenkais, maskoliais arba vokiecziais. Mes isz visų pajiegy turime rupintis, kad musų skaitlius butų kumi didziausis po vardų lietuvių o ne kitokių. Mes padaveme uzmanymą Statistikos Skyriui Washingtone, kad i statistikos raistus atspaudintų lietuvių tautos vardą atskyrioje eileje, kad kartais enumeratoriai per nesupratimą nepriraszytų mus prie vienos ar kitos tautos ir teip nesumažintų musų skaitlių. Statistikos Skyrius atsakė, kad tą dalyką perstatė statistikos virszininkui ir prizadėjo visokius paaiszkinius dėl lietuvių pri siusti lietuviszkoje kalboje.

Enumeratoriai uzraszys netik žmones bet ir ukiszkus iszdarbius, pardavinius ir t.t. kiekvienas ukininkas turi pasakyti enumeratoriui po kiek turi kokių gyvūlių, kiek akry užseja vienais ar kitais javais, po kiek ant akro užauga, po kiek jis vienus ar kitus javus pardūda ir t.t.

Visiems geriems lietuviams „Vienybės“ redakcija velyja linksmai perleist szventes Kalėdų.

Aukos parodai

- Isz Athol, Mass.
- A. Endruliunas -25
 - Magdalena(?) -10
 - S. Novedonskis -25
 - J. Gasiunas -25
 - A. Barakeviczia -25
 - J. Novedonskis -25
 - K. Vaitkeviczia -20

- M. Aniszkeviczia -25
- J. Gedaitis -25
- P. Endrulėnas -10
- A. Ambrasas -25
- A. Sklenis -10
- P. Stirka -25
- K. Vincziunas -10
- M. Kumpelis -10
- J. Kuczinskas -20
- P. Kuczinszkas -10
- K. Sklenis -10
- K. Kopicziaskas -25
- P. Latvėnas -25
- S. Vaitiekunas -30
- M. Uzubalis -25
- K. Uzubaliene -10
- K. Baltrėnas -25
- J. Gasiunas -25
- S. Auksztikalnis -25
- J. Lautczka -25
- T. Augustinaitis -20
- M. Gasilauskas -10
- J. Leszcinskas -25
- V. Zmijauskas -25
- K. Petrulis -10
- A. Szakionis -25
- K. Auksztikalnis -25
- A. Auksztikalnis -50
- S. Brazdžius -10
- K. Matulis -25
- J. Braszkis -25
- J. Stankeviczia -25
- P. Sarapas -25
- J. Gedaitis -25
- F. Baltrasziunas -25
- V. Staneviczia \$1—
- Isz Stoughton, Mass.
- V. Pareigis -50
- Ig. Antanaviczia -25
- A. Stakutis -25
- J. Szimkonis -25
- J. Pliekaviczia -25
- A. Klabis -25
- D. Jaskeleviczia -25
- J. Valentinaviczia -25
- P. Brazas -25
- J. Nagaleviczia -20
- P. Lenkaitis -25
- S. Lenkaitis -5
- V. Zdanaviczia -11
- S. Mileviczia -25
- A. Satkauskas -20
- S. Kasperaviczia -10
- J. Kasperaviczia -10
- M. Delton -25
- Mat. Delton -10
- V. Kazlauskis -5
- J. Budvietis -25
- Pr. Lankotis -25
- P. Grigas -25
- P. Jukonis -25
- J. Padrosztis -25
- J. Bataviczia -10
- Pr. Andzejauskis -10
- A. Balsys -10
- M. Stalmroks \$1—
- Barbora Vaiszviliene -25
- Kristina Valentinavicziene -5
- Ona Jaruszevicziene -10
- Marijona Vaiszviliute -15
- Agnieszka Zalaite -15
- Alena Minalgiute -25
- Marijona Petrauckiute -15
- Juzepina Pliekavicziute -10
- Petro Armino Draugyste isz Waterbury ir Union, City, Conn. \$3—
- Isz Mechanicville, N. Y.
- John Junings (airis) \$1—
- J. Kasperis -50
- J. Pelaikis -25
- A. Vitkievicz -12
- J. Vosilius -12
- J. Kulikauskas -12
- A. Jasulionis -12
- J. Mikolanis -12
- St. Dambrauskas -13
- J. Urbanaviczius -13
- J. Ivoszkievicz -13
- A. Wroblewski (lenkas) -13
- P. Matuszewski (lenkas) -13
- Lietuvių aukos surinktos per M. Paltanaviczijų, Broad Brook, Conn. \$5,20
- Buvo \$979,17
- Labu \$1008,26
- J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

- Petro Armino Draugyste isz Waterbury ir Union, City, Conn. 2—
- Justinas Peczkaitis -25
- Cleveland, Ohio -25
- Isz Machanicville, N. Y.
- John Junings (airis) 1—
- J. Kasperis -50
- J. Pelaitis -25
- A. Vitkievicz -13
- J. Vosilius -13
- J. Kulikauskas -13
- A. Jasulionis -13
- J. Mikolanis -13
- St. Dambrauskas -12
- J. Urbanaviczius -12
- J. Ivoszkevicz -12

- A. Wroblewski (lenkas) -12
- P. Matuszewski (lenkas) -12
- Isz Stoughton, Mass.
- V. Pareigis -50
- A. Stakutis -25
- J. Plekaviczia -25
- A. Klabis -25
- A. Satkovskis -25
- P. Jukonis -25
- J. Kasperaviczia -10
- M. Stalmokas -25
- Barbora Vaiszviliene -15
- Lietuvių aukos surinktos per M. Paltanaviczijų Broad Brook, Conn. 2—
- Buvo \$64,32
- Labu \$71,82
- Redakcija.

Isz Lietuvos.

Užugūstis. (Trakų pav. Vilniaus gub.) Nedėlioje 20 d. Berzelio buvo paszventinimas pamatų naujai murinei bažnycziai, ant vietos senosios sudegusios. Szventinimo apeigas atliko Trakų dziakonas kun. Karvovskis, garsus lenkintojas lietuvių, ir pasakė ilgą lenkiszką pamokslą, kurio lietuviai nesuprato. Vietiniu klebonu yra kun. Birontas, platingas nykstanczios lenkystės ir labai godus ant pinigų, kuris nemokėjo už senąją bažnyczią apsergėjimo nu ugnies mokeszių ir sudegus negavo nieko ugnapinigių, ir tokiu budu statymas naujosios bažnyczios, murinės, sugulė ant parapijonų sprando, kur tapo paskirta mokėti po 30 rublių nu valako žemės. Bažnyczia bus murinė isz akmenų ir plytų; akmenų aplinkui yra gana, tik parapijonai turi ju suvezt; plytos yra teipgi nepertoli pas dvarponį Z. Bažnyczios forma yra tokia, kaip Szv. Kryziaus Vilniuje, už Zalio tilto. Bažnyczia turi buti pastatyta laike 3 metų. Vyriausiu ir vienatiniu fundatorium yra kun. Birontas, kuris pagal savo budą neužsimirsz savo ir kieszniaus.

Uzderlis szioje apielinkeje

szį metą buvo menkas ypatingai ant rugių, iš ko galime tikėtis šauno brangumo.

Antanas P.

Onusiszkis. Per sekmines lankant Kalvariją teko matyti daug ponų su lietuviszkoms maldaknygėms bei kalbant tarp savęs lietuviszkai. Iš to matyti, kad mūsų ponai bajorai pradeda susiprasti. Kaip teko girdėt, tai lietuviai yra labai užganėdinti, kad ponai su jais kalba lietuviszkai ir dar klausinėja jų, ar turi ganėtinai bent lietuviszkų maldaknygių. Tuliems davinėjo lietuviszkas maldaknyges ant teip prakilnios ir geistinos atminties.

Onusiszkio parapijoi vėl viskas eina atbulai. Pirmiaus buvęs kunigas sakydavo pamokslus lietuviszkai. Dabar atėjęs kun. Visockis sako vėl lenkiszkus, kuriūs supranta tik koks bajorpalaikis. Žmonės iš to nieko nesidaro, nes nesupranta savo tiesų ir padėjimo; lietuviszki laikraszcziai ezion da rodosi neužklydo ir dėlto apie tautiszkas tiesas kalboje bent žmones nieko nesupranta.

Kun. Visockis yra teip godus ant turtų, kad dėl greitesnio pralobimo paszalino net kun. kamendorių, kad tik jam vienam liktu visi įėjimai bei užpėrkimai miszių. Sztai kokiū budu jis paszalino kamendorių. Paraszė jisai vyskupui padūdamas sumazintą skaitlių einanczių iszpazinties ir vyskupas jam patikėjęs kamendorių iszkėlė. Žmonės tai patyrę nukeliavo pas vyskupą ir parodė Visockio melagystę, bet kamendoriaus vyskupas nesugražino ir žmonės dabar turi du kart teip ilgai užtrukti kaip pirma, ir kartais neradus namiejie, laukk pusdienį arba ir visą dieną. Tokiam atvejy silpni kudikiai be krikszto ir ligoniai turi mirti be susivienyjimo su V. Dievu.

Kun. Visockiui piningai yra brangesni, negu duszios anų nabagų.

Stakliszkės. Skaitydamas apie daugelį piktų davatkų darbų, pildomų yvairiose vietose ir atsitikimūse, sztai praneszu apie Stakliszkės davatkų gerus darbus. Jos kaip ir visur gyvena miestelyje, lanko kasdien bažnyczią, ir mokina vaikus poterių ir katekizmo lietuviszkai. Vietinis kunigas nepriima nei vieno vaiko prie iszpazinties, kuris nemoka poterių lietuviszkai o teipgi ir skaityti.

Senasis perkunas įtrenkė į žydų maldnamį, kur padarė iszkados ant 300 rublių, bet neuždege. Žydelei buvo labai persigandę.

Jeznas. Jau niekūr turbus nėra tokių vagysczių daromų, kaip mus valsecziuje. Valseczius nutarė statyt naują mokyklą, kur iszmokintu mūsų vaikus vogt ir maskoliszkai keikti, ir uždėjo ant ukininkų mokestį po 20 kapeikų nū desiatinos. Medzius mokyklai davė iš karaliszkos girios ir teip storus, kad valseczionys sulaužė net ratus be veždami ir primuszė arklius. Mat vežė medzius iš girios visam ilgume; parvežė į Jezną nupjovė virszunes dėl mokyklos o kamienus vežė į Nemuną plukdyti į Prusus. Tų medzių užteko starszinai, rasztininkui, storastoms ir deszimtininkams. Bet Laumė nenulėmė jiems laimės. Ruggjuczio 3 dieną atvažiavo girių užveizdas su uriadninku ir girios sargu, ir atėmė du medziū nū valsecziaus sudzios Narvicziaus, paskui vėl du nū storastos Nanartoko, kuris taisėsi sau lentų iszsipjauti, o nuvažiavęs į Pelekonus pas Nemuną rado net 120 kamienų, kuriūs teipgi atėmė. Szitą vagystę darė visi valsecziaus urėdninkai. Jie teisinasi dabar, kad norėję ge-

riaus įtaisyti mokyklą ir dėlto tūs storūs kamienus ketino plukdyti į Kauną, kad apmai-nyti ant lentų iš geresnių medzių, nes lentos iš tokių storų ir senų medzių esą nedrutos. Ką už tai pelnys mūsų valsecziaus urėdninkai, dar nežine. Kaip vežė tūs medzius iš girios, tai žmonės nusikirto rąkoves storumo medelių būmams, užsidėti medzius ant vežimo. Už tai dabar turi valseczius užmokėti 80 rublių baudos. Tai tau ir dovana.

Už laiszkus parėjusius iš Amerikos reik mokėti po 5 kap. už kiekvieną, o už piningus tai 60 kap. nū 100 rublių. Toks paliepinimas perėjęs nū tarpininko. Ant ko tūs piningus ima, niekam teisybės nesako. Starszina vieną kart sako, kad tai eina ant naudos rasztinyczios, kitą syk vėl, ant kokių ten labdaringų dalykų, kuriais, mą rodos yra gerklės starszinos su rasztininku.

Jezno valsecziuje pasirodė pikta liga, kurią žmonės vadina kolera. Kaszonių kaime nū tos ligos du žmonės numirė o keli dar serga. Valdžia nesuteikė jokios pagalbos apsirgusiems.

Praėjusį meta žydai visur pirkdavo vėzius ir paskui skryniose jų laikydavo vandenyje, kol supirkdavo reikalingą skaitlių kad iszgabenti į Vokietiją. Daugybė vėzių tokiose skryniose nugaiszdavo, kuriūs žydai iszmesdavo į vandenį, su kūmi užterszė visus vandenis, nū ko iszgaiszo ir nesugauti vėziai ik vienam. Dabar žmonės szneka, kad nū tų vėzių užsikrėtusi liga ir ant žmonių. Noreikiszkes kaimes, kurio gyventojai vartojo vandenį isz artymo ezerėlio, užsikrėtė liga panaszia į sziltinę, apie 20 numirė o daugelis ir dabar dar serga. Jeigu butu nū tų vėzių tokia liga pakilusi, tai kalta vien valdzia už nerupestį apie gyventojų sveikatą ir gyvastį. Bet nū

valdzios ko gero dovanai ir lukėti. Valdžia džiaugesi iš mūsų nelaimių dar.

Berzelio 29, naktyje sudegė 19 ukininkų kaime Padariszkės. Ugnis atsirado nū papirosų, kur vaikai rukydami nuėjo gulti.

Pilypas Linkaitis.

Politiszkos zinios

Amerika. Amerikonų viltis pagauti Aguinaldą jau pasibaigė. Majoras March buvo pasirengęs jau tik pagauti ir besivydamas Aguinaldą, netekęs 20 nūszimczzių savo karių, sugrįžo atgal į Cervantes po dviejų dienų vijimosi Kordillerų kalnynūse, augsztūse 10,000 pėdų. Nū vietinių gyventojų March patyręs, kad Aguinaldo pirm 3 dienų iszėjęs iš Bontoc į Bayombong, į ką ir pats March netiki, kadangi tas miestelis yra amerikonų rankose. Kur iš tikrųjų yra Aguinaldo, niekas nežino; gyventojai gi amerikonams pasakoja kaip sziltiem siems patinka.

Ant salos Negros gyventojai iszėjo į kalnus ir sugriuvo ten sutvertoji civiliszka valdzia neva iszrinkta iš vietinių gyventojų. Visi gyventojai tos salos yra pasirengę amerikonus iszvyti arba mirti kovoje. Ant salos Negros gyventojų yra 230,000. Pilipiniečiai negalėdami iszkovot patvaldystę iszskirstydami į mažus pulkelius prisiekė tol nedūti amerikonams ramybės, kol Amerika nepripazis jiems patvaldystės. Amerikoniszki apicierai tvirtina, kad pergalėti ir isznaikinti tūs mažus pulkelius bus daug sunkiaūs, negu pergalėti sucentrūtas pajiegas, kadangi iszsisklaidziusiejie pilipiniečiai tik tada užpuls ant amerikonų, kada matys, galinti jų pergalėti. Amerikonai nežinodami skaitliaus tokių pilipiniečių pulkelių turės visur laikyti savo didesnius pulkus.

Pilipiniečių išpažinti vėl nebus galima, nes jie dirbs savo ukėse ir kaip isztikimi, bet pasiskus amerikoniui, pasigriebs ginklus ir jį užmusz. Jokis amerikonas be keletos sargų negalės niekur iszeiti. Jau ir dabar tie maži pilipiniečių pulkeliai užpūla ant simpatizūjanczių amerikoniams ir tokius nužudo.

Amerikonai rods veik visur užima miestelius su menkais pasiprieszinimais, apie kuriūs galima mislyti, kad jie yra ir dideli. Teip gen. Grant'as apimdamas miestelį Olangapo pas Subig užtaką turėjo šauktisi pagalbos laivynės. Isz to matyt, kad pasiprieszinimas buvo didelis, jeigu reikėjo pagalbon laivynės. — Susimuszimų tarp pilipiniečių ir amerikonių atsitiko kas diena, kur galą gavo pora deszimtų amerikonių, kelios deszimt sužeisti o tarp tų ir kapitonas Watson, kuris vedęs surinktus isz gyventojų liūsnorius pirma pajiegu gen. Lawtono, kuriam tapo sutruszkinta koja. Pilipiniečiai negalėdami atsilaikyti prieš amerikonus, paleidžia ispaniszkus kalinius, kurių iki sziol į 5000 amerikonių turi maityti atgabėję į Manilą.

Kuboje vis labiaus pradeda gyventojai reikalauti savo tiesų ir negalėdami jų iszderėti gerūju nū amerikoniškos valdzios, taisosi priversti Ameriką tai iszpildyti. Provincijoi Santiago de Cuba, Holquin paviete, majoras Tunis, kubietis—judoszius, užvedė amerikonus ant pakavonės, kurioje atrado 10,000 šzaukyklių ir vieną greitai szaujanczią kanūlę. Jei czion tiek tapo atrasta, tai nēr abejonės, kad ir kitur yra užslėpta gana szaukyklių ir szuvių kas be abejonės bus žingsniu prie suteikimo Kubai autonomijos.

Pietinė Aprika. Burams vis pergaling anglų pajiegas, visi su žingeidumu laukė pasekmės

susirėmimo burų su gen. Buller'io pajiegomis, kuris Nataliuje su 20,000 kareivių ėjo gelbėti gen. White, apgultą mieste Ladysmith. Visi ant szito susirėmimo dėjo veik paskutinę svarbą, nes kuri pusė laimės pergalę, į tą pusę viskas turės pasikreipti. Kaip nepasisekimai sutiko gen. Methuen ir Gatacre, tūmi didesnis nepasisekimas sutiko gen. Buller'į, vyriausį vadą pietinėje Aprikoje, ant kurio buvo Anglija padėjusi visą viltį, kad jis pergalės burus bent pas Ladysmith. Grūdzio 15 dieną Buller'is su visoms pajiegomis traukė ant Colenso ir kad per eit per upę Tugela, kur burai buvo pasislėpę, kurie Buller'iu uždavė tokį smugį, kad taisai nužudę į 1150 vyrų ir 11 kanūlių, turėjo trauktisi atgal. Burai užmuszė 82 anglus, 667 sužeidė ir 348 sugavo, o 53 kas zin kur prapūlę. Buller'is traukė 3 pulkūse; diena pirmuszio pasiuntė artileriją su keletu kanūlių, nū kurių burai pasitraukė ir iszbėgiojo. kas suteikė anglams drąsą, kad burai nei nemislyja stoti į muszį su teip didelėms anglų pajiegomis. Burai vienok buvo pasislėpę aplinkui Colenso ir anglus prisileido ant 100 žingsnių arti ir isz szaukyklių tik tai pakrėtė visus pirmūsius, nuszovė arklius nū kanūlių, kurias anglai negalėdami be arklių pavilkti, palikinę neszinosi atgal ir į visas szalis. Su kanūlėms burams liko ir visi szuviai. Teip anglams rengentės pereiti per Tugela upę, negavo prie jos nei prieiti. Burams atmuszus teip dideles anglų pajiegas, tūjaus perėjo į jų pulkus 4500 isz vietinių gyventojų surinkt per anglus kareiviai su visais ginklais. Teipogi visi gyventojai olandiszkos kilmės bei murinai Capokolionijos sukilo prieš anglus ir isz dalintus jiems ginklus prieš burus, kreipia jų dabar prieš isz dalintojus anglus. Nū

sukilusių gyventojų gen. Gatacre turėjo pasitraukti isz Putters—Kraal jau. Nū apgultųjų miestų Kimberley ir Ladysmith nieko daugiau negirdėti, kaip kanūlių szuviai ir galima tikėtis, kad tiejie miestai trumpiausiam laike turės pasidūti burams dėl stokos maisto, nes visokios pagalbos viltis jau prazuvusi.

Buller'io nūkritis sukretė visą Angliją. Buller'is tapo paszalinatas nū virszininkystės kariaunos Aprikoje ir ant jo vietos paskirtas lordas Roberts, kuris dabar yra viriausiu kariszku virszininku Airijoi; Robertui pagalbon paskirtas lordas Kitchner, vadas angliszkos kariaunos Egipte, kuriūdu jau keliauja į pietinę Apriką o paskui jųdu siuncziama kariauna, kokią tik tai buvo galima sumobilizūti, kurios skaitlius isznesz į 180,000. Bet ar galės tiek kareivių į Apriką siųst tai dar klausimas, nes jos jau reikia namieje. Dubline airiai pakėlė didelę demonstraciją kad policija neįstengė susirinkusių iszsklaidyti; dainavo savo patrijotiszkas dainas, gyrė burus, niekino visą angliszką valdžią ir kariauną o Chamberlain'ą iszvadino raku. Priegtam nėra abejonės, kad kils gyventojai ir kitų angliszkų valdybų, nes dabar geriausias tam laikas.

Gen. Methuen susidrutinęs sziek tiek traukė vėl į Kimberley, kur per dvi nyles tik tai artumoje burai suardė geležinį tiltą ant vienos upės ir tūmi galutinai užkirto jam kelią. Sumuszus anglus pas Tugela upę, Kimberley miestas pasitaisęs esąs pasidūti burams, nes kęsti badą ir mirti nū burų kanūlių niekas nenori, nesulaukiant jokios pagalbos. Abelnas anglų nūkritis iki sziolei Aprikoje užaugo jau ant 7,630, neskaitant mirusių nū ligų.

Dalis darbu.

Nanticoke, Pa. Keletą mėnesių tesentysis straikas jau pasibaigė, kompanija tapo priversta iszpildyti darbininkų reikalavimus, nes butų sustraikavę visi darbininkai dirbanti po taja kompanija.

Shamokin, Pa. 350 anglėkasių sustraikavo kasyklose Girard už atstatymą kelių darbininkų nū darbo. Vienos szakos kasyklų darbininkai nenorėjo straikūti, tai straikieriai su lazdomis jų iszvaikė nū darbo.

Boston, Mass. Avalinės dirbtuvėje Thomas G. Plant Shoe Mfg. sustraikavo visi darbininkai, nes per įvedimą maszių tapo atstatyta 40 darbininkų.

Pitsburg, Pa. Laikraszczių korektų skaitytojai ir statytojai litarų sustraikavo reikalaudami didesnės algos nū 24 d. Grūdzio, ką spaustuvių savininkai atmetė. Savininkas laikraszczių „Dispatch“ iszpildė straikierių reikalavimą ir iszeina; kiti laikraszczių neiszeina ir daug žudo per kalėdų apgarsinimus. Straikieriai reikalauja, kad statymo literų maszių taisytojai neatbutinai prigulėtų prie unijos.

Boston, Mass. Pakėlimas algos ant 10% Naujoi Anglijoi siekia į 75,000 darbininkų medvilnės iszdirbystėse.

New Haven, Conn. Devyniose medvilnės iszdarbystėse rytinėje dalyje valstijos tapo pakeltos algos 5000 darbininkų ant 5—10%, kurios vienok nėra didesnės kaip 1892.

Cleveland, Ohio. Savininkai lentų pjovinczių turėjo susirinkimą, kad numazinti savo darbininkams algas.

Racine, Wis. Formų taisytojų straikas pasibaigė. Kompanija pakėlė algas ir straikieriai sugrįžo prie darbo.

Joliet, Ill. Geležies liejinycziuje „Illinois Steel Co.“ ekspliodavojo katilas, nū ko tapo

sužeista 10 darbininkų.

Springfield, Ill. Strytkarių darbininkų straikas tęsiasi tolyn; kompanija nenor išpildyti darbininkų reikalavimą ir priėmė skabsus, kuriuos straikeriai su akmenais musza.

Philadelphia, Pa. Czionai sudegę pabirkas „Electric Vehicle Co.“ ant 42 gatvės, kurio iszkada isznesza į \$200,000.

Ant 9 Ave. teip-gi sudegę pabirkas Excelsior Dry Battery Co., kuriame dirbo 200 merginų, kurios be nūpūlio visos iszsigelbėjo.

Milwaukee, Wis. Illinois Steel Co. padidina savo liejinycias dalyje miesto Bay View ant 8 liejinycių dar, kas kasztūs \$3,000,000. Tos liejinycios bus parengtos su naujais iszradimo maszinerijoms ir bus laike 2 metų užbaigtos, kur gaus darbą apie 1200 darbininkų.

Czionais susitvėrė kompanija dirbimui automobilių (be arklinių vežimų) varomų gazolinu, kerosinu ir t.t. Dirbs vežimus pasivežimui ant 2 ir 4 ypatų bei važioti sunkius daiktus.

Jewett, Pa. Vietinėse stiklo liejinyciose pradėjo praėjusę sanvaite dirbti.

Beloit, Wis. Firmos J. Thompson & Sons sugriuvo pabirkas nū trijų augsztų isz priezasties sukrovimo daugelio maszinų ant virszaus. Darbininkai iszgirdę braszkėjimą balkių spėjo iszbėgti isz pabriko.

Des Moines, Iowa. Webster paviete sustraikavo 500 kalnakasių, reikalaudami pakėlimo algos pakilus prekei už anglis.

Pittsburg, Pa. Gelezies liejinycios savininkai, firmos Jones & Laughlin Iron & Steel Co. nū 1 Sausio pakels algas 5000 darbininkų ant 10% dėlei pakilimo prekės ant geležinių iszdarbių.

Clearfield, Pa. Aplinkinių kasyklų darbininkai pareika-

lavo pakėlimo algos ant 10%, ką kompanija atmetė iki 1 Balandžio. Kalnakasiai rengiasi prie straiko.

Isz lietuviszkų dirvu Amerikoje

Athol, Mass. Czionais pri-siuncziu \$9,88 ct. (viso surinkta tapo \$10,00; 12 ct nu-traukta už Money Order) pa-rodos reikalams ant rankų J. J. Paukszcziio, parodos kasie-rius, kuriūs paaukavo geros valios lietuviai. Nors pagal daugumą czion gyvenanczių lietuvių galėtu gerai laikytisi pagalbine draugyste, tacziaus tokios nėra, ir neesant kam paraginti musiszkius prie tau-tiszkų aukų, pasikvietę savo draugą, budami viens kasie-riam antras rasztininku, perė-jome per vietinius lietuvius aiskindami jiems naudą ir reikalinguma parodos, ant ko noriai žmonės ir aukavo. Ap-lankydami lietuvius atradome ir tokių dar, kurie nežinojo, kad lietuviszka spauda yra už-ginta nū maskoliszkos val-džios. Apart geros valios tau-tiecių, yra czion ir nieksų, Baczkauckinių, kurie visaip iszniekino užmanymą parodos, su kūmi save tik ant jūko pa-sistatė kaip ir Baczkauckas. Dėlto mieli broliai tautieciai, neveizėkime ant trukdytojų mūsų tautiszkų reikalų, bet varykim darbą pryszakyn, lyg kad trukdytojų visai nebutų. Neperstokim reikalavę savo tiesų nū caro, o jis turės su-gražinti mums, ką yra netei-singai iszplėszės. Asz tikiu, kad Maskolijai nusibos arba ji nuils, mumis persekioti ir kankinti, nes jau dabar viena neįstengia apgalėti lietuvių ir kviecziasi pagalbon Vokietij-os policiją. Matydami tokį begėdiszką valdžios darbą, mes turime stengtis isz visų pajiegtų sudėti kūmi daugiau-siai pinigų ant iszleidimo rasztų, kurie atvestu visus lie-tuvius į supratimą, vienybę,

kad jieszkoti savo tiesų. Nors užmanymas yra senei padūtas, garsinti mūsų vargus svetim-tauczių įtekmingūse laikrasz-cziūse, tacziaus iki sziolei apie tai nieko negirdėti. Bent da-bar teatlieka tai mūsų inteli-gentai ir suveda svieta į pažin-tį su mūsų vargais, dėlko pas-kui atkreips jie atydą labiaus ir ant mūsų parodos.

Pr. Baltrusziunas.

Mechanicville, N. Y. Skai-tydami „Lietuva“ su „Vieny-bė“ ir matydami isz visur plaukiancias aukas parodai ir kankintiniams, pasirizome ir mes prisidėti nors su maža dalele prie svarbiųjų mūsų reikalų, kaip tai parodos bei szuszelpimo mūsų kankintinių. Nors lietuvių czionais ne daug gyvena, tacziaus pasisekė su-rinkti \$6,00 isz viso, kur \$3,00 skiriame parodai ir \$3,00 su-szelpimui kankintinių. Asz iszpasakojau mūsų padėjimą Lietuvoje airiui Juning, kuris tą supratęs paaukavo net \$2,00 teipgi ir du lenkai paauka-vo po 25 ct. Kaip visur, teip czion atsirado keletas mulkių, kurie patys nieko neaukauda-mi stengėsi kitus atkalbinėti. Už tai į tų nieksų vieta isz-mintingi svetimtaucziai paa-ukavo. *Jonas Kasperis.*

Scranton, Pa. Lapkriczio mėn. atsibuvo paszventinimas kampinio akmens lietuviszkos bažnyczios Forest City, sude-gus senajai bažnycziai. Ant tos iszkilmės tapo užkviestos isz aplinkinių miestų lietuvisz-kos draugystės dalyvauti. Scrantono trys draugystės nu-tarė važiuoti, o kitos vėl trys atsisakė. Ir tose trijose drau-gystėse buvo prieszingų sana-rių, kurie rodyjo nevaziuoti, nes tas neatnesz jokios naudos, padarys nereikalingų kasztų ir kenks tik paczių draugyczių reikalams, bet dauguma emė virszų ir iszvažiavo. Kasztai tų trijų draugyczių tą dieną

pasidarė ant \$600,00, kurie pa-tekto gelzkelio kompanijai ir karcziamnykams. Argi ne-geriaus butu buvę, kad tūs pinigus butumėm suvartoję ant savo bažnyczios, kurios neturime iki sziolei? Arba ant tautiszkų reikalų, už ką butu-me apturėję garbę kaipo tau-tieciai? Dabar kiekvienas supranta, kad mes tenai bu-vom nereikalingi. Ant vietos apeigų kun. Lopeta pasakė lenkiszka pamokslą, nors pa-rapija lietuviszka ir lietuvisz-kos draugystės buvo suvažia-ve. Į lietuvius prakalbėjo tik tiek kunigai rinkdami su skauradoms pinigus „dūkit ant garbės Dievo, dūkit.“ Tai viskas, ką girdėjom lietu-viszcai. Grizdami į Scranto-na barėmės visu keliu dėl sa-vo neiszmanymo. Ant galo turim praneszti, kad isz tų trijų draugyczių bus tik apie desėtkas, kurie skaito lietu-viszkus laikraszczius ir kny-gas, kiti visi garbina Ragutį, muszasi, provojasi, moką de-szimtines skvajeriams ir stato-si protingiausi esą.

Vienas isz Dr.

Mahanoy City, Pa. Lap-kriczio 25 dieną buvo czion dvejos vestuvės, kur, kaip pa-prasta, nebuvo stokos alaus ir degtinės ir ant galo peilių: Supjaustyti likosi Pr. Joni-kas ir Jūzas Czeckus. Joni-kas turi prapjautą pilvą ir žarnos matyt, Czeckus gi turi 4 skyles aplink savę. Jūzas Balnius buvo smarkiausiu pjaustytoju ir iszgabentas į Pottsvilės kalėjimą, bet jam už tai nieko nebus, nes girdė-ti, suzeistieji dovanoja.

Niekur turbut nėra tokių tamsunų kaip Mahanojui. Ge-jesnius laikraszczius retas ku-ris skaito, minksztprocziams yra užginta skaityti po baus-me negavimo iszriszimo, ir ar galima stebėtis isz tokių nūz-mių darbų? Pas žmogų jug atsigema senasis žvėriszkumas,

ypatingai, kada jo protas apsvaigęs nū degtinės ir tada jis užmusz savo motiną, tėvą, kaip ir žvėris. Vaistu nū tokio žiaurumo yra vien mokslas, kuris suszvelnina tokį žiaurų pabudį ir jį su laiku isznaikina pas žmogų. Bet kokią kaltbę turi tie, kurie sako, kad žmogui mokslas nereikalingas ir tiktai vedas dusią į pragarą? Didžiause kaltė yra maskolizkos valdžios ir dvasiszkijos Lietuvoje, kuriūdvie suėdė musų protą ir dorą. Kol dar nebuvo tokio bjauraus persekiojimo už lietuviszką kalbą, musų dvasiszkija vertė žmonelius į lenkus, apie bent koki pamokinimą prigimtoje kalboje niekas nesirūpino ir kuningai džiaugėsi, kad žmonės yra maldingi ir dšnus ant Dievo garbės. Caras matydamas taip tamsius lietuvius, su kuriais kuningai daro ką nori, užsimanė paversti į burliokus ir užgnė net lietuviszkai kalbėti, užgindamas lietuviszka spaudą. Jei gu butų buvę lietuviszkų mokyklų bent keletas, jeigu butu buvę kuningai nelenkintojai lietuvių, bet tautiečiai ir rupinantiesi apie savo avelių gerovę, ypatingai doriszką, nereikėtu sziantdien rinkti tokius sopulingus vaisius czionais Amerikoje, ir tėvynėje Lietuvoje. O ir sziantdien czion Amerikoje, laisvoje szalyje, atsikartoja senieji kunigų darbai, kur norincziam apsiszvesti, skaityti laikraszczius ir knygas, nenūda iszriszimo ir dėlto nėra dyvo kad tinkasi tokie žiaurus darbai. Musų kunigams geriaus patinka, kad žmonės girtākliauja, muszasi ir provojasi, negu kad mokintusi, skaitytu knygas ir laikraszczius. Pagal szventą tiesą kunigai turėtu nedūti iszriszimo girtākliams ir visiems tiems, kurie savo szlykszcziiais pasielgimais gėdą daro netik lietuviszkai tautai bet ir visai žmonijai, kurie ne-

skaito laikraszczių. Bet dabar yra antraip. Iszriszimo negauna tie, kurie skaito laikraszczius ir knygas. Mums isztrukus nū visokios despotizkos nevalės, czionais vertėtu tautiszkai bei apszvietoje kilti kaip ant mielių. Bet taip nėra. Musų kunigai Amerikoje nekenczia jokios tautiszkos draugystelės nei ragina žmones risztis į tokias. Rods velionis kun. A. Burba pradzioje apie tai darbavosi, bet nū kitų kunigų paskiaus tapo sulaikytas nū to. Kunigai turėdami įtekme, turėtu buti vadais žmonių prie apszvietos ir tautystės o ne atbulai.

Ne pro szalį bus dar pažvelgti į Mahanojų. Niekur rodosi nebus lietuviai taip nūpūlę doriszkai, tautiszkai ir apszvietoje, kaip mahanojiečiai. Priešaszcia to viso yra „Saulė“ neraginantį žmonių prie jokių prakilnesnių mierių ir vietinis kunigas. Kunigas stovi po atmosfera „Saulės“ ir abudu isz vien laiko lietuvius tamsoje. Paskutiniame laike visų szalių lietuviai sukruto szelpti aukoms parodą bei nukentusius už lietuviszką. Mahanojiečių tose eilėse nematyti. „Saulė“ liepė suaresztuoti aukų rinkėjus o kunigas rodyja vietoje szelpimo tautiszkų reikalų miszias užpirti. O jūdu turėtu pirmoje vietoje stovėti tokiūse reikalūse. O laikai! O žmonės!

Meleta.

Shenandoah, Pa. Nors jau buvo laikraszcziūse trumpai garsinta apie žudystę, kur su kirviu užmuszė nieko nekaltą Rutkaucką, tacziaus nebus pro szalį patirti placziaus apie tai, parodant budą ir pasielgimus to kaimelio lietuvių gyvenime.

Kaimelis arba peczė Wm. Penn estis 1 angl. mylę nū Shenandoah, kuriame yra apsigyvenusiu per 100 lietuvių

ir priguli prie Shenandoah lietuviszkos parapijos, bei skaitosi geriausiais katalikais. Jo kiais „naudingais“ skaitymais knygu ar laikraszczių „niekas neužsiėmė“, ir jeigu kas iszszalies, nekantrybės dėlei, iszsietarė apie „naudingumą“ tokių skaitymų, tai turėjo dabotis, kad butų atsakanczioje vietoje, o jeigu tarpe jų sandraugų tas atsitikdavo, tai gaudavo atmokestį pagal jų protą su bile ar kumsczia į galvą. Burba, buvo keletas skaitytojų „Saulės“. Kaip kitur lietuviai tvėrė tautiszkas, pagalbinės ar darbininkiszkas draugystes, tai nesiliko užpakalyje ir Wm. Penn lietuviai, ir su tvėrė paslaptą draugystę dviejose szakose, kurių vardai buvo „dzukai“ ir „papienio kai“. Centraliszkas draugystės vardas yra paslapyje. Mieris tos draugystės buvo: jeigu kas jiems nepatiko žodžiu, darbu ar apsiėjimu, ar nūmone, tai tokį suvienytom spēkom sumuszt, ir jeigu sumusztasi apskundė, tai dzukai ir papieniokai dėjo paskirtas aukas ir isz kasos apmokėdavo kasztus. Nakties laike budavo gana pavojinga praeiti pro tą kaimelį. Subatoms, kada budavo iszmokestys darbininkams, traukdavosi nežmoniszkas gėrymas ir paskui szaudymas isz revolveriu, kur neesant lempu, szviesu budavo nū szuvių ant gatvės, bet budami girti nepataikydavo kam į kaktą ar kitur. Nusibodus szaudymui, griebėsi kitokių įrankių, „kirvių“, ir atėjęs visas komitetas, apie 15 ypatų, netarė nei žodžio [nukirto vienu smugiu nieko nekaltą Rutkaucką, stovintį pas savo grincios duris. Atlikus taip karzygiszkai darbą, džiaugdami si nuėjo savo keliu. Ant rytojaus visus suaresztavo ir nugabenė į Pottsvilės kalejimą ir pradėjo tyrinėjimą, kur pagal liudinykus tyrinėtojai tapo atvesti ant tos minties,

jog tarp jų buvo susitvėrus paslapta galvažudžių draugystė ir pagal tai prisaikintieji iszdavė nusprendį ant pakorimo 7 sanarių, o dar du broliai Bubnei, iszrasti pirmaiseis kaltininkais tos žudystos, palikti sudyti po naujų metų, kuriūdu be abėjonės bus teipgi pakarti. Kitus atrado nekaltais ir paleido. Tai kokių žvėrių yra isz musų brolių, kurie užtraukia jūdą dėmę ant visų lietuvių. Angliszki laikraszcziai pilni apraszymų apie tai ir visi meta paniekinimą ant musų....

Ne pro szalį bus praneszti, kad praėjusę vasarą atsilankė į tą kaimelį kun. Matulaitis su mieriu suszaukti susirinkimą ir laikyti prakalbas apie Susivienijimą, tautiszkus ir darbininkiszkus reikalus. Susirinko gauja girtų ir pradėjo kelti tarp savęs vaidus, ir pamatęs kun. Matulaitis jų apsiėjimą ir ketino jau keliaut atgal. Galiausiai pasišėkė palaryt sziokią tokią tvarką tik dėlto, kad buvo kunigams. Paskiaus kalbėjo kun. Matulaitis, p. Stagaaras, p. Radzevicius ir A. Kalvaitis, kurie aurodė savo kalbose jų doriszką nejauslumą. Taip gi buvo perstatyta reikalas lietuviszkos literatūros parodos Paryziuje ir užmanyta, kad ir jie kiek paaukautų ant to reikalo, bet tas viskas likosi bergždžiu. Isz Wm. Penn turbut nei centas nepateko ant parodos reikalų ar paszalpos kankintinių. Buvo girdima nū jų, kad tų aukų rinkimas yra tik iszmislu bedievių. Dėlto jie pagal savo supratimą parengė parodą labai brangią ir garsingą, kur tiktai Pottsvilės apginėjams užmokėjo per \$800,00 ir tai tik Wm. Penn lietuviai. Dabar uzdedant apeliaciją atnaujiniame prova gal ir \$1000,00 nebus gana. Pinigai tarp draugystės sanarių bus iszsibaigę jau ir girdėti, kad ketina rinkti

visur aukas ant tolesnio vėdi mo provos, tik klausimas ar daug surinks ant tokio reikalo? O parodą butų baisi, jei gu viena diena visus kartu! Į kalėjimą pas jus nieko nepileidžia. Sandraugai gabena jiems ant susiramavimo malda knyges ir ražancius. Bet mažai jiems suramavimo suteikia. Stankeviczia gavo sumaiszymą proto ir rekiabe perstojimo kalėjime, kad velnes su virve ateinas jį kart.

Ant galo turiu pasakyti, kad ir tame kaimelyje randasi keletas dorų, apsiszvietusių lietuvių, kurie gyvena kaip žmonės. Bet jie nukentė nemažai, gyvendami tarp tų tamsučių, kaip priešingi anų nūmonei ir apsiemimams.

Grinorius.

Franklin, N. J. Lietuvių ozionais gyvena dvi szejmynos ir viena šulenkėjusi su sena dvase. Teipgi yra keletas pavienių lietuvių įsikabinusių į lenkų skvernus ir „Saulės“ skaitytojų. Vietiniai lietuviai priguli prie draugystės szv. Jurgio Passaic'e, kuri teipgi paaukavo \$5,00 parodai mūsų literatūros Paryžiuje. Tuli lietuviai nieko nežino apie lietuvių judėjimą ir nei kas jie patys yra, ir su tokiais susiejus nėra apie ką kalbėti, kaip tik tai, kuris daugiau alaus ir degtinės iszgėrė, bei anam gera antausį užteikė. Dėl tokių reik daug apaszta-ly, kad jus atvesti ant tikro kelio doros bei lietuvių. Mat pas mus yra vis dar atzagarei. Lietuvis ir nežino kad jis yra lietuvis, vadinas greičiai save polenderiu arba rusu. Ir atsimiti negražu tokių lai-ky, kuriuse lietuviai tapo pa-romyti ant savo garbingo tau-tiszko vardo, ko nerasime tarp jokios kitos tautos. Aną ne-dėdienį buvau nuėjęs į airių bažnyčią ir gavau porą laksz-telių skaitymo apie blaivystę, ką klebonas iszdalino bažny-

czion susirinkusiems su ant galviu: „Priesz karziamas“. Musų kunigams reiktu pasi mokinti nū airių ir nesigailėti keletos dolerių ant atspaudimo laksztelių su tam tinkancziais skaitymais apie blaivystę. Pa-keikimo girtūklių ir karziam-nykų neužtenka, bet reik ne-perstojant dirbti ant blaivys-tės dirvos. Baimyntis „biz nierių“ karziamnykų nėra ką; žmonės supratę naudą blaivystės užsimokės kunigui szimteriopai.

K. Rutkauckas.

Spring Valley, Ill. Nors žmonės vis kalba ir raszo apie ramumą ir laisvę, bet gyvenimą praleidžia vien tarp skausmų ir neapkantų, ir tik dievai žino, kur tą ramumą, laimę ir laisvę galima atrasti. Nū savęs sakycziau, tik tai kapūse, nes ramumas, laimė ir laisvė nyksta ir szioje szalyje. Nū laiko atvykimo į Spring Val-lės apielinkę ir radus nemažą skaitlių brolių lietuvių, ryžau-si isztirti jų gyvenimą ir or-ganizacijas, kad prigulėcziau kartu prie jų, ir bent kiek ga-lė daleidžia darbūtis kartu dėl abelnos gerovės. Bažny-tinės draugystės randasi net 4, kurios apie abelną gerovę ir tautos reikalus nėsirupina. Apie tai rupinasi vien drau-gystė „Sunų Lietuvos Didvy-rių“, į kurią atsimusza viso-kios audros. Bet isz kur jos kyla, tai žino kiekvienas skai-tytojas. Dr. S. L. D. nors jaunutė, bet rodo savo gyvastį, darbą ir auga tarpiai; sauarių skaitlius didinasi isz tvirtų vy-rų. Už taigi, kad palengvinti broliams pristojimą prie musų draugystės, nutarėme numa-zinti mokestį įstojimo tik tai ant vieno dolaro iki Naujų Metų. Dėltogi užpraszome vi-sus brolius, kurie norit lais-vais pastoti ir gyventi dvasėje ramybės, ateiti ant musų me-tinio susirinkimo, nedėlioje 31 Grūdžio 2 valandą po pietų

svetainėje p. A. Vienbyskio, ir prisiraszyti už teip žemą mokestį. Draugystė turi savo knygyną, nors nedidelį, kur draugai gauna visas knygas ir laikraszczius dovanai ant pa-siskaitymo.

Sanarys Dr. S. L. D.

Stoughton, Mass. Kaip kito-se vietose darbsztus tautiecziai renka aukas ant reikalų tėvy-nės Lietuvos, teip ir asz pasi-ryžau aplankyti Stoughtono lietuvius rinkdamas aukas pa-rodai ir kankintiniams. Ži-noma geriejie lietuviai su link-sma szirdžia aukavo savo pi-nigėlių kiek kuris iszgalėjo, bet atradau daug ir tokių tamsu-čių, kurie nežino kas jie patys yra. Vieni praszė parodyti lietuviszką veluką (karuną), kiti vėl sakė prisiekę carui tarnauti ir dėlto negalį Lietu-vos gelbėti, tretį vėl tauzijo, kad lietuviai Paryžių pirksę, ir zinoma, tokie visi nieko ne-ukavo, ir dar kitus atkalbi-nėjo nū aukų. Lenkbernei ir tamsunai, kurie neskaito jo-kio gero laikraszczio, teipgi nieko neukavo. Moters szel-pime tautiszky reikalų atsižy-mėjo tukstantį kartų labiaus, negu anie gudrūliai lenkber-nei ir tamsunai lietuviai. Dėl-togi dėkavoju jums geros va-lios broliai už suszelpimą savo motinos Lietuvos. Viso su-rinkau \$8,01 parodai ir \$2,25 kankintiniams, ką prisinneziu central. kasieriui J. J. Pauk-szcziai.

Aukų rinkėjas

M. S.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

TĖVYNĖS MYLETOJŲ
DR. KŪPOMS.

Szirdingai esate meldžiami visi gūdotini šanariai, teip pa-vieniai kaip ir kūpose prigulinti, pasiskubinti, pasirupinti greičiaus su iszrinkimu pre-

zidento, nes pats matote: kyla isz dalies rugonės kaip kad prisiejo iszgirsti nū kūpų New Yorko ir Jersey City. Nepai-sydams vi-nok asz ant tų ru-gojimų ir ne pykdams už tai, paragint Jus drystu, kad ne-atidėtumėte rinkimus kitoms įredaems, bet pats tą turime atlikti.

Visi dar draugystės reikalai yra sudavadyti, ir painių jo-kių nėra. Sztai atspausta jau treczia knygelė Dr. kasztais; galima tūjaus spausti ir 4-tą, taigi prezidentas greitai reika-lingas.

Sziame gi tarpe, esti užma-nymai gana svarbus, ir gal naudingi.

Susidėjimas mus draugystės su Prusų „Ukininku.“ Szis uzmanymas buvo paklabintas pirmiaus, bet nieks neparėmė, dabar gi paremiant tuloms kūpoms galima mėgluti.

„Ukininkas“ paszvestas uki-ninkų reikalams, placziaus galėtu Lietuvos kaimieczius supazydinti su musų mieriais; jis praplėtotu placziaus lietu-viszkai tautiszką propagandą daug placziaus Lietuvoje, ne-gu dabar mes susisiekiame. Amerikoje apie tėvynę pra-kalbame, Amerikoje ir liek-tis, tarpininkystę Lietuvos su Amerikos lietuviais suteikti nėra kam, ir su tūmi daugel dalykų liekasi neatliktų.

Apie tokį uzmanymą, Ad-ministracija dr. arba tam tin-kams komitetas per kūpas skirtas, galėtu susizinti su „Ukininko“ administracija, ir sueiti į tarybas.

Prie tokių aplinkybių, rei-kia skubintis su rinkimu pre-zidento.

T. Astramskas.

Chicago, Ill. 10 d. szio-mėn. susitvėrė ir czionai „T. M. D.“ kūpa. Kadangi tam nebuvo specijalizsko susirinki-mo szaukta, bet įvyko, teip sa-kant, isz netyczijų, ant priva-tiszkos keletos draugų sueigos,

tai ir sanarių susiraszė visai nedidelis skaitlius. Visi beveik susiraszusieji iš kalno užsimokėjo paskirtą T. M. D. įstatymų metinę mokesčių, bu- tent: K. Kazokas \$1.00, St. Kodis, J. Kodis, A. Lalis ir M. Dovidaitis po 60 ct., J. M. Tananevyczia 30 ct. Viso la- bo \$3,70.

Menkai tai kūpelė, bet su- sideda iš jaunų ir gyvos dvasios vaikinių, todėl tikimės į trumpą laiką savo kūpelėi sa- narių skaitlių atsakancziai pa- dauginti. *Sekretorius.*

Gilberton, Pa. Vietinė T. M. D. kūpa turėjo susirinki- mą, 3 d. Grūdžio, svetainėje p. Nizinsko, kur buvo skaitytos korespondencijos kūpų iš New York, Jersey City ir ki- tų apie susidėjimą su „Uki- ninko“ redakcija, ką mūsų kū- pa atidėjo ant kito susirinki- mo apsvastyti.

Paskui buvo renkamas cen- tralizskas prezidentas ant ku- rio mūsų kūpa paskyrė savo draugą Vincą Dauksį iš Gil- bertono. Ant knygiaus tapo patvirtintas J. Kazakevicius iš Pitteton, Pa.

Paskui prisiraszė ir užsimo- kėjo 4 draugai po 60 ct. bei keliolika sanarių damokėjo metines, kuriems tapė izda- lintos knygos „Keistutis“ ir „Orleano Mergelė“.

Vardan kūpos

Ant. Kravelis.

So. Boston, Mass. Ant už- manymo garbaus mūsų tau- tieczio J. K. Jeruszeviciaus, Tėvynės Myletojų Dr. kūpa parengė balių su szokiais ir parodymu magiszku veikmių ant kūpos naudos. Balius prasidėjo 30 Lapkriczio pir- moi valandai po pietų lietu- viszkoje svetainėje 318 W. Broadway, ant kurio grajijo lietuviszka orchestra dovanai. Ketvirtą valandą tapo sustab- dyti szokiai per kūpos pirm- sėdį ir prasidėjo prakalbos.

P. Jeruszevicia, kūpos pirm- sėdis, paaiszkino susirinku- siems ant kokios naudos tapo parengtas szitas pasilinksmi- nimas ir pakvietė su prakalba p. Sabonį iš Lawrence, Mass., kuris iszaiszkino susirinku- siems T. M. D. mierius ir ra- gino visus prie jos prisiraszyti, nurodydamas kitas tautas, ku- rios teippat buvo pavergtos kaip ir mes kad esame, kur atsiradus keliems vyrams, ku- rie supratę reikalus savo tė- vynės ir brolių, pradėjo hu- dinti savo viengenczius, kurie paklausę jų balso ir rodos, pri- sikėlė iš amžių letargo ir pa- sikėlė ant augszto kultūros laipsnio ir kitos įgijo net pat- valdystę. Ragino susirinku- sius sekti anų tautų paveiks- lą, dirbti ir szelpti medegisz- kai, tai ir mes umam laike pa- kilsime. Susirinkusieji iš kalbos p. Sabonio buvo labai užganėdinti ir gausiai plojimu delnų jam dėkavojo.

Paskui kalbėjo J. Raulynaitis iš Cambridge apie nau- dą T. M. D. kokia būtų, jeigu kiekvienas lietuvis prisiraszy- tų ir nuronė girtavimą, kaip vienatinę priezastį nupūlimo mūsų brolių. Jo kalba buvo patvirtinta gausiu plojimu delnų.

Toliaus kalbėjo V. Petku- nas iš Brocktono apie reika- lingumą dirbti dėl tėvynės ir kaip patraukti prie to visūme- nę. Nupeikė tokius kunigus, kurie turėdami žmonėse įtek- mę galėtu suteikti didelę nau- dą tėvynėi, netik ką patys ne- sida būja, bet dar dirbanczius stabdo. Nupeikė ir vietinį kun. Jūzą Griczių su sėbrais, kurie turėdami iš lietuvių paszarą ir visą užlaikymą, vie- toje dirbti ant brolių labo, pa- sidėkavoti už geradėjystę, at- lygina keiksmiais ir pludimais grasindamas su velniais ir kar- szta amžina ugnia. Pagyrė tada kun. Miluką ir Žilinską, kurie neziurėdami ant savo asabiszkos naudos, visą gyve-

nimą ir gabumą yra paszventę dėl savo tautos.

Pabaigus p. Petkunui, to- liaus kalbėjo vel p. Jerusze- vicius pasinaudodamas zo- dziais poetų, kaip tai:

„Už tėvų tikyba ir bozių kalbą,
„Teip jaunas, teip senas tedūd
savo galvą.

ragindamas jaunūmenę dar- būtis ant tėvynės labo. P. J. kalba buvo visa poeziszka, nors trumpa.

Paskui kalbėjo Pr. Mocke- vicia iš Hyde Park apie T. M. D. prilygindamas ją prie skambanczio varpo, szaukian- czio visus tautieczius prie darbo dėl tėvynės labo. Klau- sytojai tai užtvirtino gausiu plojimu delnų. Ant galo dar kalbėjo p. Sabonis, nors trum- pai, apie parodą mūsų litera- tūros Paryžiuje bei naudą, ko- kią galime iš to apturėti. Ragino visus nesigailėti aukų ant to reikalo, ir ant to pasi- baigė prakalbos.

Po prakalbų mūsų tautietis D. Sergunas parodė keletą magiszku perstatymų, į ką su- sirinkusieji su nusteba žiurė- jo ir paskui vel prasidėjo szo- kiai, kurie truko iki 10 valan- dai vakare. Susirinkusieji iszaiskirstė kūmi gražiausiai su vilczia ir kitu kartu teip pa- silinksminti. Ant tos bovos nebuvo jokių svaiginanczių gėrymų.

Užpelno atliko keleta deset- kų doleriu, (kiek?) kurie taps apversti ant tautiszku reikalų ir užlaikymo vietinės kūpos, kuri dabar skaito į 50 sanarių. Pagal tokį kūpos darbsztumą, daugelis tautieczių panorėjo prisiraszyti prie mūsų kūpos ir laukia susirinkimo. Dėlto susirinkimas bus 25 Grūdžio, per kalėdas, lietuviszkoje sve- tainėje, antroj valandai po pietų.

Ant galo isztariame szirdiu- gą aczių visiems dalyvavu- siems ant mūsų kūpos teip prakilnaus pasilinksminimo, kalbėtojams už prakalbas, ku-

rios uždegė tėvynės meilę su- sirinkusių szirdyse ir muzi- kantams, kurie visus palinks- mino. O didžiause padėkavo- nė prigul p. Jeruszeviciui, kaipo užmanytojui, ir pp. Rau- lynaicziui bei Oszkiniui, pri- tarėjams, kurie iszkėlė mūsų kūpą į garbę, kas linkėtina yra, kad ir kitos kūpos sektų tą paveikslą.

D. Sergunas, sekr.

Brockton, Mass. Pamatę centr. sekretoriaus paskyrimą, kur taps siusta po kiek naujai iszleistos T. M. D. treczios knygelės, nusistebėjau pama- tės, kad į So. Bostoną yra pas- kirta tiktai 4, kur mą suorga- nizavus kūpą prisiraszė net 32 sanariai ir kurių skaitlius iki sziol užaugo į 50. Taigi mie- li broliai, kurie esate nepilnai užsimokėję, pasiskubinkite už- simokėti kad gautumėte savo knygeles. Tą keletą centų kiekvienas galime iszsitėkti dėl abelnos naudos.

Cziōnai, Brocktone, teipgi turiau mieryje suorganizūti T. M. D. kūpą, ir turiau viltį, kad tas pasiseks.

Teipogi siuncziu aczių p. M. Oszkiniui už sustiprinimą ma- no dvasės, pradėjus neatstoti nū darbo. Teipgi ir kitų vie- tų lietuviai paraginkite vieni kitus prie darbo, kad grei- cziaus atsiektumėm savo mie- rius. Visiems dirbant darbas eis daug sparcziaus.

Knygas į S. Bostoną siuski- te ant vardo:

J. K. Jeruszeviciaus,
166 Bolton str.

So. Boston, Mass.

T. M. Kubilskis.

Apie susivienyjamą „T. M. D-tes“ su „Ukininko“ iz- leistuve.

48 numeryje „Vienybės“ yra padūtas užmanymas dviejų kūpų t. y. iš Jersey

City, N. J. ir Plymouth, Pa., kad „T. M. D-tę“ suvienyti su „Ukininko“ izleistuve Prūsijoje, per ką pakiltu „Ukininkas“ o tūmi patim ir „T. M. D-ė“, bet tik tiek gaila, kad nei viena iz virszminėtųjų kūpų nebandė įsigilinti į taji klausimą: koks bus tasai susivienijimas, ant kokių sanlygų taps susivienytą? Susivienijant, dėkim sau, su „Ukininku“ kad izleidinėti minėtaji laikrasztį pusiau ar kiteip, iz anksto reikia buti pasirengus paimti ant savęs pusę ar kiek kasztų izleidimo. Asz, zinoma, nežinodamas į kiek atsieina izleidinėjimas „Ukininko“, nei kiek reikėtų kad jį izleidinėti du sykiu ant mėnesio ir su priedais, nieko nei nesakau ant kiek mes galime griebtiesi prie tokio dalyko su mūsų finansais, tik norėčiau atkreipti atydą, kad patsai projektas susidėti su „Ukininku“ ant tiek, kiek galėsime materijališkai — turėsime daug pinigų, dėsim daug, mažiau — tai dėsim mažiau — skamba labai keistai. Jeigu kelis sykius per metus primesime po kiek, tai bus tik paaukavimas, pagelba „Ukininko“ izleistoju, o paaukavimas tai nėra prisidėjimas prie izleidinėjimo, ir už tai, negalima tiek daug reikalauti, kaip paveizdan, kad sanariai turētu gauti už dyką „Ukininką“ ir jo izleidimus. Mes neapsiimdami daug ką pridėti arba da ir nežinodami ant kiek galėsime prisidėti, jau iz anksto bandome daug dėl savęs izsiderėti. Dėkim sau, kad mes prisidėję prie izleidinėjimo „Ukininko“, idėsime tenai savo pinigus, kiek jų turime, ir rupinsimės iz visų pajiegų, kad mums pripūlančią dalį kasztų pakelti, bet tada jau nepajiegsimė ką nors apart to izleisti ir „T. M. D-ė“ liausis egzistavusi, kaip savysto-

vė tautiszka organizacija, pastodama tik szaka izleistoju „Ukininko“. Apart to, pirmiaus vertėtu zinoti kaip patys izleistojai „Ukininko“ žiuri ant minėtojo susivienijimo ir ant kokių sanlygų butų galima teip „Ukininką“ izleidinėti. Pirmiau vertėjo darsizinti ko reikia, tada žinotume kiek galime pakelti, atsizurėję ant savo pajiegų.

Pats užmanymas izleidinėti „Ukininką“ du sykiu ant mėnesio ir su priedais, kaip tai jis buvo izleidžiamas pirmiaus — yra puikus ir regisi, koznas velytų kad tas kūmi greičiausiai įvyktų. „Ukininkas“ yra laikraszcziu mūsų Lietuvos žmonelių, tarp kurių „T. M. D-ė“ nori savo izleidimus dalyti už dyką, kad platinti apszvietimą per skaitymą įvairių knygu. Tūmi but geriaus kūmi „Ukininkas“ galėtų izleidinėti tankiaus ir su tokiais puikiais priedais, kaip kad pirmiau. Kad rasztų „Ukininkui“ nestokūtų tai jau matėme. Czionai visas klausimas tame, kad turėti užtektinai pinigų ant jo izleidimo ir gerai butų kad mes galėtume ant tiek prisidėti, bet ar tesėsime? Mes galėtume mėginti tą dalyką teip atlikti. Apart tų pinigų kiek tesėtume prie izleidimo „Ukininko“ pridėti, sanariai galėtų nors už pusę prekės gauti (visai už dyką nei noretu negalime, kada jo izleidimas teip daug kasztūja) ir jeigu daugelis iz mūsų sanarių atjaustų svarbumą szio reikalo ir jeigu nors pusė mėgintu dėl savęs „Ukininką“ užsirasztyti, tai jau butų didelis materijaliskas parėmimas. Prie tam kūpės turėtų laikyti už doriszka uždėtę gauti kiek nors paszalinų skaitytojų už pilną mokesį. Tokiu budu, jeigu mes galėtume pasitikėti gauti nors kelis szimtus naujų skaitytojų czionai, Suvienytose Valstijose, tai nieko nekenkia ir tary-

bas, kas link susivienijimo pradėti. Bet reikia zinoti, ką izleistojai „Ukininko“ sakys ant to. Jeigu gi jau mėginsime susidėti, tai ir labai butų laikas ką nors pradėti, nes „Ukininko“ administracija jau seniai bus nutarusi ir suredžiusi reikalus kas link ateinančio meto.

Czionai atsieina pasakyti, kad „T. M. D-ė“ galėtu savo kasztais izleistas knygas dėti kaipo priedus „Ukininko“ skaitytojams Lietuvoje, kūmi teipgi diktokai prigelbėtų.

„Ukininkas“ darbūjasi dėl tos paczios idėjos ką ir mūsų „T. M. D-ė“, butent izleidinėti knygas (ar laikraszczius) kad per skaitymą p'atinti apszvietimą ir mums vertėtu prisidėti prie pagerinimo ir padidinimo „Ukininko“, bet turime žiurėti kad ir ant atskirių izleidimų mums liktu, nes vėrgu kuri nors kūpa norėtumatyti „T. M. D.“ nu stojant savo savystovumo. Padėtasis orgumentas, butent centraliszkamjam ir literatiszksamjam komitetams nereikės rupintiesi apie rasztus izrodo gana silpnas, kadagi iki szio lei izleista da tik trys rasztai, taigi vargiai kas pavierys, kad mes jau tiek turėjome rupesčių su rasztais. Da menkiau izrodo izsitarimas, kad pas mus esant pinigų o nėsant rasztų. Mes velytume kad mūsų reikalai jau teip gerai stovetų, t. y., kad jau tiek turėtume pinigų, kad jau neturėtume pakaktinai rasztų už tūs pinigus izleidinėti. Ne greit da mes to sulauksime. Jeigu tūm tarpu tik rinksime pinigus o viską pavesime aprupinti kitiems, tai kaip greit neturėsime nei apie ką rupintiesi, už valandos pradės apimti apatija, ir pakriksime. Rupinimasis apie kokį nors dalyką pridėda daugiaus energijos ir prisirszimo prie savo reikalų.

Vincas.

12-tas metinis Balius!

Szv. Jūzapo draugystės bus Subatoje 30 Grūdžio 1899 m. svetainėje „CAECILIA HALL“, 101-103 Grand str. Brooklyn, N. Y. prasidės vakare ant 7 val. 30 min.

Įzenga vyrams su padėjimu drabužių 25 ct., moterims 15ct.

Szirdingai užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites pributi.

Komitetas.

SUSIRINKIMAS.

„Lietuvos Dukterų Draugystės“ Scranton'e, Pa. bus nedėlioje 24 Grūdžio, bažnytinėje salėje tūjaus po sumai, ant kurio užpraszome moteris ir merginas kūmi skaitlingiausiai susirinkti ir prisirasztyti prie mūsų draugystės. Komitetas.

Dr. Szv. Jurgio per susirinkimą 10 Grūdžio nntarė pasiudinti kareiviszkus rubus ir per laikraszczius pasijieszkoti gerą lietuviszką rubsiuvį (kriaucių). Taigi kuris iz liet. rubsiuvių noretu tą darbą atlikti, pasiuti siutus, kepures ir priegtam szobles, lai prišunczia ceikio (materijos) ant pažiuros ir prekes, ką po peržiurėjimo sugražisime atgal. Mūsų uniformos dažas bus mėlynas ir baltas. Adresas:

V. Rudzinskas,
348 Theodore Str. Scranton, Pa.

Mes esame izleidę naują laidą Webster'io zodyno. Werner Company vienatinė turi taji izleidimą, kuris neturi sau lygaus tokiam izleidime, kuriame yra surasztyti naujausi zodziai ir paveisklai visokių augalų ir gaivalų, ko nerashite kitūse zodynse. Zodynas yra viena iz reikalingiausių knygu, kuri turi rastis kiekvienūse namūse, ką nūszirdžiai rodyjam pasitiekiti skaitytojams. Apgarsinime ant paskutinio puslapio yra visas paaiszkimimas kaip ir kur galima įgyti minėta zodyną.

Delevare, Lackawanna & Western Geležinkelis prizada vigadlyviausę perkėliavimą į visas szalis ir vietas. Tikietai yra pardūdami už pigiauses prekes ant D. L. & W. gelzkelio stacijos Plymouth, Pa. Dėl informacijos kreipkitės pas Padden G. H. Lawrence, Agentą, Plymouth, Pa.

Paveikslai.

Parašė Žemaitė.

(Pabaiga.)

Vos paspėjo pro vartus namon, kaip ir tėvas parbrazdėjo. Vaikai, metę savo darbą, puolė priimti. Jonelis bučiuodamas į ranką, kartu ėmė tėvui iš rankų botagą ir vadžias, šoko arklių nukinkyti. Marelė įsikibusi į skverną tėvui, čiauškedama pasakojo, kaip važiuota važiuoti skiedrų.

— Tėtulėli, už ką bėruką pažebojai? — klausė Jonelis.

— Kam jis be proto lekia, negali išlaikyti ne žeboto.

Jonelis varsbėdamas šnekėjos su bėruku.

— Aa tu valiuki! ko nesiliauni? Užtai gavai geležį pakramtyti ir smugis dar kliuvo, žinosi bėgti rimtai; duokš pavalkus, lenk galvą! trrr, lenkk! o teip.

Kumelė, miniodama vadžias, graibė veją.

— Trrr tu peleda! — Saukė ant kumelės — ko nestingi? Apkaitęs bėrukas nabags! — apkabinęs kaklą arklio, prisiglaudęs nuvedė prie tvoros, atgal grįžo kumelės numauti. Magdelė išėjusi susuko:

— Tėtė jau susivokęs!

Tėtė dabar jau tikrą vardą nešiojo, tai nebepirmutinis nuliudęs ir nusiminęs Juozas; dabar linksmas ir ramus, džiaugėsi laime ir pasisekimu, zydejo sveikata ir tvirtumu. Sveikinosi širdingai su savo mylimąja Magdele, teipos gi labai atsivainiusia. Dabar nebeišblyškusi Magdelė, bet su geru paliaukiu druta bobelė, baltai raudona, skaisti, kaip rozė purinė, matyti, gerą ganiavą turinti.

Tėtulėlis gyrė savo gaspadinę, Marelę po kišenės graibės „zuikio pyrago“, paskui paėmęs ant rankų mergaitę, bučiuodamas nešėsi per kiemelį, atsiskęs dar tarė:

— Prikabink, Joneli, arklius prie tvoros, teatsiput, kol mes pavalgysime.

Magdelė sukosi apie vakarienę. Juozapas, pabučiavęs matušėlei į ranką, atsiklaupęs prie lopšio, šnekino čverties metų Kazelį: nupraustas baltai, riebus, kaip rubulis vaikas, rodos pažino jau tėvą, nes šnekinams krykštė ir spardėsi. Nubučiavęs jam rankeles ir kojeles, sėdosi su savo šeimyną prie vakarienės. Magdelė klausinėjo apie kelionę.

— Mažne prisigavau šį kartą — ta-

rė Juozapas — truputį perdidelį vežimą prisikroviau, sunkiai traukė; kur į kalną, vis gavau pastumėti ir pečiai mažne skauda.

— Kam reik teip godėtis — barės motina — besigaluodamas benenustosi sveikatos, ar neteip ir tėvas nabašnikas bedirbdamas per nemierą įgavo dusulį ir da nepersenas gavo po velėna palįsti.

Debesėlis skausmo perbėgo visiems per kaktą dėl priminimo mirusio tėvelio, tai pasergėjusi, motina tarė:

— Ką padarysi? mes jo nebesulauksime, o jis mus belaukia pasitikti.

Magdelė iš naujo užvedė kalbą apie uždarbį ir kelionę.

— Pernai vasarą ir per žiemą nors tarpais važiuavau — kalbėjo Juozapas — o žiurėk, iš to uždarbio užmokejom visas skolas, gali stačiai sakyti, juog triobą ir klėtelę pasistatėm, arklių nusipirkom, dar ištekliaus liko. Laiks lig laiko po du rubliu užvažiuoti, tai ne niekai?

— Ar neapuls tas tavo išteklius, Juozai — tarė motina — vienam ir kitam įkaišiojai be jokio raštelio....

— Ką padarysi, mama, kad jo tokia gailinga širdis — teisingo Magdelė — šį pavasarį Jonas verkia, kad jam kumelę pavogė, kartu ir Juozaps verkdamas duoda jam paskutinius dešimt rublių...

— Kaip gi nesigailėsi?! — pertraukė Juozapas — pavogė žmogui kumelę pačiame darbymetyje, sėjamu laiku, kur kiekviena valanda reik ašvynio; pinigų savo netur: nė žmogui plaukti, nė šaukti! vagį sekiotis — pėčias nepaspės, o čia arti, sėti vėl butinai reik — ką gi darysi nedavęs paskutinius?!

— Nieks tavęs nepeikia, Juozeli, už tai — teisinosi pati — aš tik sakau juog tu begalo gailingos esi širdies; tuomet negelbėtumei žmogaus jeigu neturėtumei pats nė skatiko.

— O! Kvečas mokesniamis truko — daviau kelis rublius — kalbėjo Juozapas — Žymantą broliai butų ištaksavoję už „išderžkas“ — vėl paskolijom porą dešimtelių... vis bėda, vis reik gelbėti; o dėl niekų dirbti kokius raštus — negražu su saviškiais. Atiduos žmonės — kiekvienas turi sąžinę.

— Kartais ir labai norėtų atiduoti, o kad nebėr iš kur — tarė motina. — Ir tavo, vaikeli ne iš upės pasemiam, bet kruvinai uždirbta kapeika, reik pasimilyti, jug ir patėsi, turi vaikus....

— Mama nesibark, — prašė Magdelė — tesizino, teduod, nes nėra jam didesnio džiaugsmo, kaip sugelbėti, ar ką gerą kam padaryti; jau tame dalyke atsigimęs suvisu į matušėlę.

Pertraukė kalbą Jonelis: apsisiautęs ilga sermėga, rankoje nusitvėręs pančius, pasisakė jojas arklius ganyti.

— Ak tu mano kudiki! — šoko tėvas — kur tu vienas josi? gali naktį nusigąsti ar ką...

— Nevienas ganysiu, tėtė: nujojo Jankų Domė, Žymantų Antaniuks, josi-me visi į Skynymus, jau susitarėme... susikursime ugnį. Tėtė, miegok ramiai; aš pareisiu bandos išvaryti, kaip išauš.

— O tai mano vyras! — džiaugėsi tėvas — imkis kailinius pasikloti, negulk ant plikos žemės, kad nesusirgtumei. Eikš, aš tave ant kumelės užsodinsiu, nepasilikk nuo kitų!

— Joneli, įsikišk duoneles! — šaukė bobutelė — maziulėlis tas mano!

— Te Joneli, varškės — kišo motina į kišenį — pravers tau, vaikeli pusryčiams užsikąsti.

— Nesėsk, Joneli, ant bėruko — šnekėjo tėvas pas arklius, jok verčiau ant kumelės; tas beprotis kartais baidosi, gal tave išmesti; šit kailinius paklojau, op!... Ar turi briežiukų? Te, negulk arti ugnies... veskis Juočkų... šurėšk bėrukui...

— Laba naktis! — Sušvilpęs Jonelis nujojo.

— Dieve padėk! peržegnojo tėvas, keldamas kiemelio vartus.

Gera valanda, kaip saulelė jau nusileido, pagalios ir vakarinė žara jau užgeso; juoda prietamsa apsiutė visą žemę. Dangus, be jokio mėlynumo, ir be skaistumo, be jokio spindulėjo ir be vienos žvaigždės pilkavo tik truputį ant galvos, kaip storais dumais aprukes, o pakraščiais jungėsi tamsenybėje su miškais ir kalnais; negalima atskirti rubėžio dangaus nuo žemės, kaskarts juodesnė tamsa dengė laukus, pievas, miškus ir pelkes. Nė paukštelio, nė žvėrelio, pagalios nė naminio gyvuolėlio — niekur nė balso: visi jau saldžiu miegu užmigę — ilsėjos. Toli spiksojo tik ugnelė arkliaganų ir retkarčiais, kaip iš po žemės, atiliepė atbalsis tilstančios jau dainelės... Ir vėl visur tyku... Vėjalis tik kartais pustelėjo maišydamas drėgną miglą, tarytum skelbdamas netrukus šiltą lietų.

Bobutelė, Marelė ir Kazelis — skaniai jau miegojo, o Juozapas, su Magde sėdėjo ant suolo po langu žiurėjo abu du tolyn prieš save, bet jų akys niekur nesirėmė, matė tik savyje mylimųjų paveikslus. Ilgas valandas teip sėdėdami, nors nė žodelio į viens kitą neishtarė vienok labai daug apipasakojo viens kitam apie savo laimę.

(Galas.)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARASĖ
JONAS ŠLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

arba buras, atskyrus pas jį, dar daug mažiau prieš jį kur nors jieškotu teisos, ir vertė savo padonus taikintiesi prie jo valės ir tą valią pripažinti už savo vienintėlį įstatymą. Taip pat elgėsi Vaitai (Vogtai) ir urėdninkai zokono. Kuningai ir tiejie vyresninkai galiaus neteko taip pilnai tikros prasmės savo valdžios, kad jie burus laikė už pajudinamą inventarą žiamės, juos pardavinėjo, dovanojo, mainė; ir, kad tiejie mirė, jie visą tujų turtą sav pasiimdavo ir vargiai vaikams pavelydavo gulėti plikiems tarp naminių gyvulių aplink ugnvietę. Kad jiems pareidavo ant mislies pasilinksminti arba paslėptus piningus išveržti, tai jie pliekdindavo bėdus žmones tolek, iki tiejie ar piningais korą sudėdavo, arba jie patys jau neberasdavo patiekos, matydami be siraičiojančiuosius nelaimingus žmones" (Gebhardi).

Veikiai idant sukliudyti pabėgimą burų ar į geresnių ponų šalis ar į Lietuvą bei Rusiją, vasalai pavienių teritorijų tarp savęs arba su savo lėponiais ir žiamės valdovais, ar vėl kėlios teritorijos savitarpyje, darė sutarimus dėl pabėgėlių, kur pagauti pabėgėliai, suprantama, ne žmoniškiausias korones turėjo kentėti. Zokonas, kuningija, miestai taip gi buvo valni nuo pagalvių, — visa našta ir čion gulėjo ant bėdų, nuskriautų, nuskurdusių burų!

Bet hochmeisterį Erlichshausen ištiko sunkesnis smugis, kada Prusiškė zokono kariumenė mušyje pas Žarnovyčius 1462 m. per Lenkus tapė visai išnaikinta, ir kad jis turėjo pristoti ant Toruniškės taikos 1466 m. Kazimieras II įgyjo didesnę dalį Prusiškio zokono žiamių (visą vakarinę Prusiją su miestu ir pylimi Marijenburg); zokonui liko Rytprusiai, ir tai po Lenkų viršesnybe, taip juog Lenkų karalius hochmeisterį priėmė kaipo lenkiškos valstijos kuningaikštį; Erlichshausen ir jo įpėdiniai po savo išrinkimo turėjo asabiškai Lenkų karaliui persistatyti ir viernumą prisiekti; zokonas šale popėžiaus pripažino Lenkų karalių už savo vyresninką. Tuomi ryšiai tarp Prusijos ir Vidziamio valnynėjo, įpačiai kad Prusijos vyskupystės, iktuolaik po valdžia Rygos arkivyskupo stovėjusio, dabar pateko po lenkiška viršesnybe.

Iki mirštant Mengdeniui 1469 m. pasiliovė ginčai ir vaidai tarp arkivyskupo bei zokono po Valmieriškės sądoras (1454 m.), bet, jam numirus, vėl atsinaujino. Kad 1470 m. Jonas Volthus v. Hersė tapė paskirtas ordensmeisteriu, jis su Sylvestru derinosi Lėmsal'iuje dėl sugražinimo Kirchholmiškės sądoras. Kad potam 1471 m. Bernhardas v. Borg tapė ordensmeisteriu, tai visos Vidziamio luomos Valmieros seime 1472 m. padarė 10-metinę sądorą. Dabar Sylvestras su skundais kreipėsi prie popėžiaus ir prie susėdijos kuninigaikščių, ir popėzius Sixtus IV 1474 m. savo bulle vėl arkiviskupui sugražino tiesą vyresnybės ant Rygos. Bet pirma negu Terbatos vyskupas apskėbė įtalpą bullės, Sylvestras gabendino Dauguvos upe maistą ir samdytus kareivius į savo pylį Kok-

nėsėje; Rygos miestas paklausė popėžiaus, ir 1476 m. neėjo į talką Borg'ui prieš arkivyskupą. Tačiau Sylvestras rengėsi nužiaminti zokoną bei Rygą. Bet ir ordensmeisteriui besirengiant ant prievartos, įpačiai kada kurstė jo anukas Simonas v. Borg (Oezelio katėdrinis klebonas, vėliaus vyskupas Révalio), Valmieros suėjime 1477 m. vėl tapė sutarta 10-metinė sątaika. Bet tuojau potam Sylvestras gąsdino Rygą iškeikimu, jeigu ji nebus jam paklusni, ką veikiai ir išpildė, iškeikdamas ir Rygą ir zokoną. Miestas bei zokonas per Simoną v. Borg kreipėsi prie popėžiaus. Lapkrietyje 1477 m. Simonas, kaipo vyskupas Révalio, iš Romos sugrįžo su žinia, juog prakeikimas atkeltas esąs ir juog arkivyskupas turi keliauti į Romą dėl išsiteisinimo.

Ivanui III, 1478 m., pustyjant rytinį Vidziamį, ordensmeisteris Borg sušaukė suimę į Valkus, kur įvyko naminė suteika ir potam pakvietimas į kelionę prieš Rusus. O tuomi tarpū Sylvestras su Svėdija padarė sutarmę prieš zokoną. Svėdai atsiuntė tiktai 200 kareivių, kurius pylyje Šalis ordensmeisteris apgulo ir, kad pasidavė, praleidė juos į Rygą, iš kur namon sugrįžo. Potam į 14 dienų zokonas paėmė 24 arkivyskupo pylis be šoblės kirčio, net ir Koknėsę, kur Sylvestras su visa kapitula tapė suimtas 1479 m. Suiminius visokiuse pylyse dabota akylai. Ordensmeisteris su iškilme įtraukė į Rygos miestą, sugražino brangmenas, išgabendintas į Koknėsę, ir veikiai nuo miesto priėmė paklanus. Sylvestras v. Borg privertė sugautą Sylvestrą, perduoti jam visą dvasiškąją galybę. Taip tai abudu Borg'u 1479 m. pastojo valdymierais visos šalies. Berods dabar Sixtus IV iš naujo iškeikė zokoną ir jo meisterį, bet paleistas Sylvestras Liepos mėn. 1479 m. mirė, ir jo kunas likosi palaidotas katedroje Rygos.

Puolus Novgorodui Didziamjam 1478 m., caras tapė pavojingu kaimynu Vidziamiškės valstijos taip pat kaip Lietuva ir Lenkija nuo 1386 m. kad buvo pavojingos dėl Prusiškės zokono valstijos. Rusai jau 1478 m. pustyjo Vidziamį ir apgulė Terbatą laikė; 1480 m. jie paantrino savo pustyjimus — už tai Bernhardas v. Borg pasikvietė Hanzos miestus atlikti keršto karę prieš Rusiją. Bet po 11 dienų, nėko nenuveikęs, turėjo grįžti atgal į Vidziamį. 1481 m. vėl didelis vaiskas maskolių išiveržė į Vidziamį, nudeginó Vilindės (Fellino) miestą į plėnį, išardė pylis Tarvast, Karkus ir k., ir apkalinę daugybę žmonių išsivedė. Po 5 savaitių maskoliai grįžo atgal, bet kariumenė zokono nedrįso jiems šokti į akį. Už nedrąsą vyresninkai zokono sutarė Borg'ą nusodinti nuo jo urėdo, ką ir padarė 1483 m. Vendene. Jis perleidė savo paskutines dienas pylyse Leal'iuje ir Pernavoje; mirė 1486 m. Simonas v. Borg pasitraukė į savo Révališkę vyskupystę ir ten numirė 1492 m.

Viename tiktai dalyke visos vokiečių partijos vienyjosi, beje pančius dėl vietinių gyventojų vis drūčiau ir kiečiau varžė ir darė labiau ir labiau negalimu nusikratymą tų pančių kaip miniai, taip ir pavieniems žmonėms. Dėl to mierio tapė seimuose (Landtaguose) sutariami įnagai per visas keturias luomas (zokoną, kuningiją, ritteriją bei miestus) su pilningu supuolimu. Nedyvai! Juk, anot paties hochmeisterio Konrado v. Erlichshausen žodžių, zokonas buvo visuo met špitolė dėl vokiškosios ponijos! Juk tuos pongalius, kurie Vokietijai gėdą darė, siuntinėjo į Vidziamį kaipo į Sibėriją.

XIV. 1494—1562 m.

Neprietelių apgulti ir per reformaciją namie pairę, zokonas bei kuningija puolė pirma Prusuose, potam Baltijoje; raskaziai ir patrakimas papročių paskubino prapuolenę tų galybių. Plettenbergo bandymai polytišką vienybę įsteigti ir vyskupystes zokonui paglemžti nenusisekė; jo pergalejimai maskolių berods ant pusamžio suteikė romą, bet Ivano IV į Vidziamį atsiųstoji kariumenė pustyjo ir parbloškė Baltijos šalį (1562 m.).

Ordensmeisteris Volter v. Plettenberg (1494—1535 m.) kilo iš Vestphalijos, jaunas įstojo į vokiečių zokoną, atkako į Vidziamį ir 1489 m. tapė pakeltas į šalies maršolą. Pasenęs maršolas Freitag v. Loringhof, 1491 m. pasitraukdamas nuo valdzios į Revalį, pavedė valdymą zokono valstijos Plettenbergui, kurs savo dvase ir darbštumu dar sykį įkvėpė zokonui gaurumą ir žybė. Jau 1489 m. jis krutus buvo vainoje tarp zokono ir Rygos miesto. Rods Rygiškiai pergalejo zokoną palei Turaidą 1491 m., bet veikiai sumušo juos zokono kariumenė pilningai prie Neuermuehlės, ir 1491 m. Valmieroje tapė sątaika sutarta. Ryga turėjo perprašyti zokoną už pažeidą, sugražinti suiminius be mokesties, suardytąją zokono pylį Rygoje atstatyti bei zokonui ataduoti, sugražinti Dauguvgrivę ir kitas vietas zokonui, ir dvi bažnyčios pavesti zokonui. Vušenybė ant Rygos tapė nėva tarp zokono ir arkivyskupo padalinta, bet zokono rankose gulėjo visa spēka.

Tuomi tarpu mirus Kazimierui II, 1492 m. Lenkų karaliumi tapė Jonas Albrechtas, o Lietuviai pasiskyrė Didziū Kuningaikščiu jaunesnijį Kazimiero sunų Aleksandra, kurs buvo draugingas dėl zokono. Plettenbergas rado kitą pagelbininką Svedijos valdytojuje, Sten-Sturėje, kurs Svedijos sosto dėlei susipykęs buvo su Jonu, karaliumi Danijos. Už tai Jonas suteikė su caru Ivanu III į sądorą prieš Sten-Sturę, sądoraujantį su Vidziamiu ir su Lietuviais.

Po išpustyjimo Vidziamio per maskolius 1478—81 m. tapė sutarta 1483 m. ginklų tyla ant 10 metų. Bet jau 1483 m. maskoliai ant dešiniojo Narvos kranto pasistatė pylį, kur palengva pasidarė miestas Ivangorod arba Russkaja Narva. Iš čia maskoliai pakerštavo Narvai ir visai Estijai.—

1494 m. Plettenbergas, pastojęs ordensmeisteriu, sudrutino Dauguvgrivę dėl apgynimo Rygos, pastatydino Rygoje zokono pylį ir užkorino tris labai didelius bokštus ant Vendo pylies. Plettenbergas ir su kuningija apsiėjo maloningai, ir už tai vaidai tarp zokono bei kuningijos beveik pasiliovė; arkivyskupas Mikolas Hildebrant ordensmeisterį 1501 m. palydėjo net į karę prieš maskolius.

Taip namie viską sudavadyjęs, Plettenbergas rupinosi su caru Ivanu III garbingai susikirsti. Ivanas reikalavo tikėjimisko muto, kurį pakraštines šalis seniaus mokėjusios vašku bei medumi; jį arzino taip-gi nuteriojimas Revaliuje dviejų maskolių 1493 m. už mušimą netikrų piningų. Plettenbergas negalėjo tikėtiesi pagelbos nuo Sten-Sturės, susitaikinusio su Danų karaliumi, ir nuo Aleksandro, pastojusio Lenkų karaliumi; nei cėsorius, nei Hanza, nei hochmeisteris nėko nežadėjo. Jau 1501 m. maskoliai pustyjo Estiją ir vyskupystę Terbatos bei Rygos; jų armija susidėjo iš 40,000 vyrų. Plettenbergas, gelbamas arkivyskupo ir Vidziamiškių vyskupu,

turėjo tiktai 4000 kareivių. Įvykus mušimui netoli Izborsko, pagal Siricą, ordensmeisterio mitrumas ir geri šaujami ginklai apveikė maskolių gaujas. Bet įvykus ligoms, jis toliaus maskolių nesivyjęs grįžo namon. Plettenbergas, pagyjęs iš ligos, 1502 m. sumušo maskolių pulkus pas Plėskavą. Susijudinus Lenkijai ir Lietuvai, Maskolija 1503 m. padarė sątaiką su Vidziamio zokono valstija. Valdant potam Vasyliui III Ivanovyčiui (1505—1533 m.), sątaika netapė pertraukta ir pavelyta buvo suimtiems Vidziamiečiams sugrįžti namon. Tyka pateko per 50 metų, ir tame laike reformacija pasigavo Baltijos šalyse.

Už karžygiškumą Plettenbergui cėsorius Karolis V suteikė kuningaikščio titulą (aplink 1527 m.) ir priėmė jį į skaitlių kuningaikščių Romos karalystės. Nuo to laiko savo pasiuntinius jis siųsdavo į vokiškus seimus (Reichstage), nuo ko visi vėlesni Vidziamio ordensmeisteriai chronikose yra kuningaikščiuojami.

Tuomi tarpu parėjo galas Prusiškei zokono valstijai, kurios paskutiniu hochmeisteriu buvo Albrechtas, markgrovas Brandenburgijos. Po vainos su Sigismundu I, Krokavos sątaikmėje 1525 m. iktuometinė Prusiškoji zokono valstija tapė paversta į paveldėtinę, po Lenkų lėnnikyste stovinčią „Prusijos hercokystę“. Buvęs hochmeisteris Albrechtas svietišku pastoję Prusijos hercoku ir kaip toks paėmė į lėną hercokystę nuo Lenkijos. Albrechtas turėjo ant visados atsakyti nuo tiesų suteiktų per popėžius, cėsorius ir Lenkų karalius, turėjo Lenkų karaliui prisiegti viernumą ir paklusnumą, ir prizadėti neparduoti jokios dalies iš Prusiškosios hercokystės. Potam Albrechtas, 1525 m., su didele pūike įtraukė į Karaliaučių kaipo hercokas Prusijos.

Laikuose Plettenbergo tapė taip-gi tuli įstatymai išduoti, bet tiktai policijiški; šiaip burų padėjimas pasiliko skaudus ir skurdus; tarp kitko jeigu ponas pagavo pabėgėlį ant svetimų grunto, tai slėpėjas ponas ar net visa jo gmina turėjo atsakyti už pabėgėlį, kurį valdovas galėjo tuojau imti su saviimi. Arba bėdniekas, apskūstas už vagystą, žmogų lystą ir t.t., galėjo nusiteisinti geležine praba, kur nelaimingas ar turėjo karštą geležgalį nunešti tam tikrą galą arba pastovėti ant karštų noragų ir t.t., o net dėl numalšymo vaidų dėl rubezių tarp ponų, borai buvo statomi ant geležinės prabos, ir tas ponas laimėdavo, kurio žmogus buvo laimingesnis toje kankynėje. Rods 1428 m. toji praba buvo uždrausti per Henningo bažnytinių rėdą, bet Plettenbergo gadynėje ji vėl tapė patvirtinta ir vartojama. Sale to stovi raganų maudynės. Žmogus, įžiurėtas raganavime, tapė, su surištomis rankomis ir kojomis, metamas per budelį į vandenį, ir pagal tojo plaukymą ar skendimą buvo nusprendžiama jo kaltė ar nekaltė. Taip gi deginimas raganų po torturavonės buvo tankioje vartoneje Vidziamyje, kaip ir Vokietijoje.

Rods arkivyskupas Lindė (1509—24 m.) buvo užsigeidęs kiek-tiek krikščioniško mokslo paplatinti tarp Latvių, kurie skendėjo prietaruose ir stabmeldystėje, ir čese „Vakių“ (Wacke), beje tarp Mikulų bei Kalėdų, aplankydavo savo dvarus, kur tuos, kurie mokėjo poterių, gyrė ir valgymais bei gerimais mylėjo, o nemokančius rykštėmis pliekė. Bet jo pastangos ne ką mačyjo: istorikai pasakoja, kad tarp tuksančių tiktai retas pasitaikydavo, kurs mokėjo Tėve Musų (Toliaus bus.)

DIDELIS BALIUS!

neuzmirskit
BALIAUS!

Draugystės Darbiuinkų Klubo bus keliamas Utarninke 26 d. Grūdžio 1899 m. ant salės People's Theatre Plymouth, Pa. Prasidės 7-tą valandą vakarė. Muzika bus konpuikiause.

Užprasom meiliai, visus brolius tautiečius, o ypatingai jaunikaiczius ir paneles, netik vietinius bet ir isz visos apielinkės ant to puikaus pasilinksminimo.

Įžangą 25 ct.
Komitetas.

Balius! Balius!

Draugystės Sv. Antano isz Pittston, Pa. bus antrą dieną kalėdų, 26 Grūdžio, ant ARMORY HALL. Prasidės nu pietų ir tęsis iki velybai nakčiai. Dėlto užprasome vietinius kaip ir isz apielinkės lietuvius ir lietuvaites pributi ant to gražaus pasilinksminimo. Įžanga tik vyrams 25.

Nūlankiai užprasom
Komitetas.

Knygos

„Kardo“ bei „Naujos Draugijos“ turi buti umai pardūtos už mažiausę prekę. Atsiųskite už 2 ct. markę o gausite kataliogą.

Adresas toks:
V. Karalius
700 W. Lombard str.
Baltimore, Md.

NEREIKIA PININGU.

Mes tiklime Jums.
19.00 nusipirskite geriausią sin. amą u. a. z. i. n. a. Victor an v. i. a. t. i. r. a. n. c. i. a. s. Gera sinti au. k. l. i. s. ir lengvas sl. v. i. s. Gvarantūjam ant 20 metų. T. r. m. e. 3. k. y. r. i. s. u. z. v. i. s. o. k. i. a. p. r. e. k. e. 22.00 nusipirskite y. r. i. a. s. u. s. V. a. r. o. n. u. s. V. i. c. t. o. r. Gvarantū. m. e. t. g. P. a. b. s. d. o. v. a. i. 21. s. k. v. i. r. i. v. i. s. o. k. i. a. p. r. e. k. e. \$12.00 p. i. r. e. t. g. e. r. i. u. e. l. V. i. c. t. o. r. P. a. r. d. ū. l. a. m. e. v. i. s. o. k. i. n. a. m. i. z. i. k. a. l. i. s. z. k. u. s. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. u. s. K. a. t. a.

P. CH. SABAS

Geriausią užėiga dėl visų, o ir Degtinė, Vynas, Alus ir Cigarai yra pirmos klijasos, taiposgi ir Bilerdą puikų laikau dėl praleidimo linksmiau laiką.

PARDŪDU LAIVAKORTES

ant visokių kelių mariomis ko nū pigiausei. Siuncziu pinigus į visas dalis svieta. Norintis kad jo piniginai siuncziama įtvynę neprapultų ir kū greičiausei nueitu, tegul kreipeisi po tokiu adresu:

P. Ch. Sabas

301 W. Centre street
SHENANDOAH, PA.

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieta popieros dėl gromatu ratzymo su puikiausioms kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavėnėms parsidūda po neiszpasakytai užėmintą prekę. Kas prisiūs 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiau- sių ant visos pasaulės popierų su konvertais; kas prisiūs \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimo mes apmokame

Perkucpziams, agentams ir ped- lioriams dūdamo didelį pelnā. Ant pareikalavimo isz nuociame į vi- sas dalis Amerikos

Uzsisteliūdami į o ieras ir pri- siųsdami ant jų pinigus visada uždėkite szitokį adresā.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

Nesiusk piningu.

Daug žmonių serga ant poliucijos, kuri pasicodo laike miego arba prie nusiszlapinimo, ir jeigu isz to nesi- gydys, ji neapleis žmogų kankinusi. Žmonės turinti tą ligā kenczia ne- mēgā, galvos skaudėjimā, pilvo už- kietėjimā arba netravinimā, nervisz- kumā, vidurių ir nugaros skaudėjimā ir apsilphėjimā lytiszkų kuno dalių. Jeigu tokiūse atsitikimūse reikalauji pagalbos, nesiusk piningų, bet ra- szyk pas manę įdėdamas markę, o aš atsiųsiu tau apraszimā, isz kurio tikrai iszsigydysi. Adrisūk:

John Wasel,

Box 443, Iron Mountain, Mich.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAJŲYSTĖS.

Prezidentas—J. Astrōmskis
P. O. Box 200, Minersville, Pa.

Kasierius—A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmo- nių. Kurie norite szj bei tą dasiži- noti ir szalto aluczio Taure iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirekyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

13 N. Haicoc k. WILKES-BARRE

Hotelis Miko Grigaravicziaus

Ant Ulyczios Maple No 136 ir 138 Mt Carmel, Pa.

Užlaikau geriausius gėrymus, už- kandj, Cigarus, ir kožnam reikale dūdu giarā rodā.

AGENTAS

ass-kuravojimo NAMŲ ir v. i. a. o. k. i. ų DAIGTŲ nā ugnies.

GEO. GWILLIAM, agentas.

MAIN Str. Plymouth Pa.

PUIKIŲ CZEVEERYKŲ

dėl merginų, vyrų ir moteriu. Taip- gi didžiausiame isz sirinkime korsetų ir vasarinių jekių visokio didumo ir skyriaus, prieszais pacztā pas:

Darius Yeager & Co.

No 120 West Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuviu užėiga.

Geriause užėiga dėl lietuviu isz viso miesto. Prilaikau visokius gė- rymus, kaip to: Alų, Arielkā, Li- kiera, Vynā ir visokius Cigarus pir- mos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieta. Pardūdu Laiva- kortes ant visų linių. Apart to dū- du kiekvienam prieteliszkā rodā.

Todėl nepamirskit jog mano HO- TELIS po No 1837 Main Ave. Pro- vidence, SCRANTON, PA.

Petras Lipāvyczia.

AMERICAN LAND COMPANY

isz Chicago, kurios czionais apgarsi- nimas esti, daugelis žmonių yra jau apziurėję tais vietas ir persitikrinę kaip galima igyti puikiā FARMā ir namus pietūse tiktai už \$55.

Laike praėjusiu metų daugelis szei- mynų apsigyveno Pietvakariūse Mis- souri ir visi yra užganėdintais ir kvieczia pas save visus savo pažista- mus.

Oras Pietvakariūse Missouri kur- toji zemė esti neiszpasakomai geras dėl sveikatos. Oras czystas lygiai kaip ir vandū; sergant Malaria, Dis- pepsia ir Reumatizmu czionais pas- sveiksta, isz ko aiszku, kad toji vieta yra labai naudinga.

Mes esame iszleidę puikiā knygā apie tajā zemę ir užprasanzt kiek- vienam prisiuncziama ir jeigu skaity- tojai norėtu permaintyti savo butį, matys isz knygos aiszkius faktus apie tais vietas. Perziurėjimas tų vietų per musų skaitytojus bė abejo- nės pertikrins ir užganėdins kad apsigyvenimas tenais bus labai ap- simokamas.

Geriaus jus negalite norėti, kaip perskaiczius szj apgarsinimā užpra- szyti prisiusti tajā knygā. Adresas:

American Land Company

Suite 714 50 Dearborn str.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Pa- rados už rupestingā, tei- singā ir artistiszkā isz- dirbimā.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZAL- KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi gu- dotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wi- sus augszeziaus paminėtus daig- tus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriausę praktikā ir dėl to galiu wiskā padirbt pigiau ir geriau ne- gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

